

Hugleiðingar um feroysku muruna og William Heinesen

Tillukku, góði William!

Goethe sigur: »Heimurin kann einans mennast av teimum, ið seta seg upp í móti honum. Tey, ið laga seg til hann, eru glatað fyrri alt sum livsdugur er i!«

Hesi orð runnu mær í huga, tá eg royndi at geva mær stundir at gjøgnumhugsa hvønn týðning William Heinesens skaldskapur og list hefur havt fyrri meg sum einstakling, ja, meg sum kanska ein av livsins glataðu spælimonnum.

Í minum hugaheimi hefur William Heinesen vist á, at »glataðu spælimenninir« eisini teljast millum teirra, ið, sum Goethe sipar til, hava sett seg upp í móti tí »etabl-eraðu« — tí verandi — samfelagnum. Tó hugsji eg at feroyingar yvirhever eru alt annað enn samdir við mær í hesum.

Fróðing tekur soleiðis til:

*De som vilse vandra,
nya stigar leta,
varav andra
hava gagn att veta.
Där i gångna dagar
fäder vilse irrat,
nu på stigar kända
deres barn kanhända
gå och återvenda
tryggt och oförvirrat
som i hemmets hagar.*

Eg veit ikki rættiliga hvi, men eg komi ofta at hugsa um Fróðing, tá eg lesi William. — Teirra rámandi humor og beinraktu lýsingar av samfelagsviðurskiftum og Pallaba líkast avbera nógv, men knappliga merkir tú ein himmalviðan mun: Fróðing gevur tær ofta svarið — hann fortelur tær »sannleikan«, sum í yrkingini frammanfyri um teir mongu livsins glataðu spælimenn — meðan William, ja, hann smilist skálkakendur og letur teg sita eftir við óteljandi spurningunum.

William telist millum teir fáu úrmælingar, ið



lagnan hefur givið loyvi at uppliva og verða viðurkendur í egna landi meðan hann enn livir, og vit eru mong, ið av sonnum frøast um tað, at vit hava fingið loyvi at uppliva henda andsmeistarans stóru gávur og fjeltáttaðu kynstur.

Tó siti eg her við kenslum, ið siga mær, at tað er okkurt, sum ikki ruggar rætt í tí samljóði, ið átti at hava verið ímillum hálf-fems-ára hátíðarhaldið í fjør og ta, eftir minari uppfatan, virðing vit í veruleikanum hava sýnt William Heinesen og hansara andsverkum.

Henda virðing hefur sum vit vita júst ikki altíð verið líka hjartalig, og okkum nýtist ikki at fara nógv »Dagbløð« aftur í tíðina fyrri at kunna á-sanna hesa framseting.

Eg vil lýsa hvat eg meini við einum broti úr siðalæru Epiktetosar (hann livdi uml. ár 50 til ár

138):

»Reypa ongantið av dygdum, annar mans.

Um hestur tín reypaði og segði: »Eg eri vakur!«, so var tað tó at fyrigeva — men um tú sigur: »Eg eigi ein vakran hest!«, so ger tær sjálvum í hvussu so er greitt, at tað er vakurleikin hjá hestinum, tú ert erpin av«.

Eg vóni eg fari skeivur her, men hondina á hjartað: Er tað ikki so at ein stór fjöld av okkum yvirhever eru meira erpin av William, tí hann er »min vakri hestur«, tí tað er »min hestur«, ið hefur vunnið tær mongu altjóða heiðurslønirnar, og tað er »min hestur«, ið allir út-lendingar tosa um, tá Feroyar verða nevndar?

Heðin Brú lita allir Feroyingar upp ítl — og ongantið havi í hvussu so er eg sæð eitt einasta negatívt ummæli um hansara avrik. Óivað hefur hann eisini uppiðborið allan tann

heiður, honum verður sýndur, og eg skal í hvussu so er ikki taka dagar ímillum rithøvundarnar William Heinesen og Heðin Brú, tí tað eri eg ikki førur fyrri, og sum kunnugt kunnu andsdygdir hvørki mástast, vigast ella roknast út í krónum og oyrum. Men fyrri mær er í hvussu so er William sjálvt Skaldið við stóra »S«.

Tað er størri bragd at verða 91 enn 90, so til-lukku við tí stórra bragdinum, kæri William. Gævið tær verða givin nógv góð ár afturat á hesum klettum.

Tormóður Dahl

Ólavi Holm Mikkelsen lærara til áminningar

*Vit fróddust um lýsnandi tíðir —
vit gleddust til komandi vár,
men lagnan ei altíð blíð er
— brátt setti í sálina sár.
Ei vardi meg hesin endi
— tú mælti ei orð um tað —
at mein tú í beini kendi,
men greitt er tað mær í dag.*

*Sum streymur um flúrar dregur,
so lívsgongdin foldum á,
hvør fróist um tað, hann hefur,
tó hóttafall merkjast má —.
So ymist seg lívið lagar,
oll fáa væl ivaleyst sítt —
ljósar sum dökkar dagar —
av báðum fekst tú títt.*

*Men títt vælsignaða lyndi
tú fekk fram okkum flest,
há ungum sum eldri — yndi
tú vann fram um onnur mest.
Í starvi tú alvar aldi,
teir elskadu teg so víst,
tú fjálgaði spíran, sum nældi
svært saknast tað, ið er mist.*

*Tú hollur var á at heita —
ei sýtti tú manni bøn,
og frægdin um hjálp at veita
var tær nógmikið í løn.
Tær lotur í frægd og gaman,
oss untist á lívsins veg,
at uppliva báðir saman,
við sorgblíðni minnst eg.*

*Í garði stórt líð man vera,
ei mansføri hvørs tað er
at bota og aftur gera,
eg vænti, at knípa fer.
Tí ei man tað altíð henda,
at maður í mansins stað
kemur — í síðsta enda
eg trúgvi als ikki á tað.*

*Tað svørðshogg, ið deyðin framdi,
og sorgin, sum fylgjan er,
so mangur av okkum tað lamdi,
og spyrjandi standa vit her.
Tó ikki kann deyðin ræna
tey minnini rík og kær,
úr huganum vit kunnu mana,
um samveruna við tær.*

*Eg drýpi í sakni mínum
høkur við leiði títt.
Má Harrin troyst verða tínum —
er dýrasta ynski mítt.
Eg signing og frið vil lýsa
yvir vinmann, sum farin er —
minnið um hann at hýsa
so mong fara okur her.*

NePtun

BILRØKT
Plátu- og
Sproyтуverkstaður
Ger bil fyrri fólk
úr bygd og í bý
Pf. BILRØKT
v/ Simin í Dali
Ákranesgata 11 • Tlf. 15556
OKKARA GÓÐSKA - TÍN TRYGD